

Womhaj Bóh!

Cziklo 8.
25. febr.

Ľětnik 10.
1900.

Szerbike njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždnu ƚobotu w Szmolerszej knihicziščezetni w Budyšinje a ƚu tam dostacź sa sztwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Štomihj.

1. Korintiskich 13, 8.

Lubosć nihdy njewupanje, hačž runje wěšczenje šahincź a rěcže pšhestacź a pšnacze ƚo šhubicź budže.

Šmy jašo do pštneho czaša jastupili. Jako napišmo na wrotach teho ƚameho steji šczenje dženšnišcze njedzele i pšhipowjedanjom Šhryštufoweho czerpjenja: „Glaj, my džemy horje do Jerusalema“, a w pšhitwarkach špěwa ƚwj. Pawoł w dženšnišczej epistoli wyšoki kherlašch lubosće jako wotšynk Šhryštufoweje lubosće w czerpjenju. Pšchetož šchtó dže horje do Jerusalema a na Golgatha? To je ta wěczna w Šhryštufu woczělnjena lubosć Boža, k kotrejež nohomaj Pawoł ƚedžešcže, jako tutón pšalm lubosće špěwašcže. A šchtó wot Golgatha pšches te lěštotetki dele dže? To je ta i Boha porodžena, pšches Ducha škutkowana lubosć šchesczijanow, w kotrychž wutrobach je Boža lubosć wulata pšches ƚwjateho Ducha, po kotrejež žohnowaných stopach Pawołowe wóczko ƚlědži pšches wšhitke czašy hačž do wěcznosće; pšchetož lubosć nihdy njewupanje.

To japoschtolowe wóczko rošwjěšeli. Pšchetož ta lubosć je rjana — rjana kaž paradies, w kotrymž ƚo žórla žiwe wody, w kotrymž wonjeja lubošne róže, w kotrymž šyncza krašne ƚłowa a špěwy. Šdžež wona pobrachuje, tam je pušcžina, ale hdžež wona bydli, tam kćžeje paradies. Haj, lubosć je rjana — rjana kaž Boži jandžel i khtnomiłym woblicžom, se špomozěškimaj, šchědritwymaj rukomaj,

i měrnymaj nohomaj njebiešceho pškla, a hdžež jandžel lubosće cze nadeńdže, tam cžujesh bliškosć njebiešow. Šišcže wjazy praju: Lubosć je rjana, kaž Bóh ƚam, pšchetož Bóh je lubosć, a šchtóž w lubosći wostanje, tón wostanje w Bohu a Bóh w nim, a hdžež lubosć je, tam je Bóh ƚam, tam je jeho trón, jeho jandžel a jeho raj.

Lubosć nihdy njewupanje. Pšchińdže džen, na kotrymž wěšczenje šahincje. Wěšczenje je nam wot Boha date jako trošcht w cžmowej nozy. Kaž pruhi rańšich serow nadžiju pšchichodneho dnja šbudžuja a šdzerža, tak wěšczeuje nadžiju na ƚlónzo jašny džen krašnosće. Š bělým dnjom pať ƚu tamne pruhi ƚo minyle, špominamy na nje jenož hišcže i džakom jako na trošhtarcki w cžemnym czašu. — Pšchińdže džen, na kotrymž rěcže pšhestanu. Potom njeje žana hara maczerneje a zušych rěczow dla. Tam horjekach rěcža wšhitzy kaž junu w paradiesu jašo tu jenu rěcž Božich džěczi, a wšhitzy ƚo mješ ƚobu rošumja w ƚwjatym Duchu. Pšchińdže džen, na kotrymž pšnacze ƚo šhubi. Šow je wone kħude a kħuchate, jow pruhi wěczneje wěrnosće ƚo w mutnym šchpihelu lamaja. Tam widžimy Boha a Ješom Šhryšta a ƚwjateho Ducha, kiž do wšcžeje wěrnosće wodži, wot woblicža k woblicžu. Šow ƚedžimy w cžemnej jštwi, do kotrejež pšches woknješcžo abo pšches šchkałobu w muri někotre ƚlónčzne pruhi nuts padaja. Šchtó drje, hdyž je wón pšchischol na jašny džen, hišcže špomina na wbohe ƚwětlescžo, w kotrymž ƚlónčzne prjósčki hrajkachu. Nětk ja pšnajaju po kħuchu; tehdy pať budu dopšnacź, kaž tež ja dopšnaty ƚym.

Dofelž dha w kóždej ſchtutczzy
Boža luboſeč ſjewi ſo,
Dha ja ſbėhnu ſwojej ruzy
A tebi, twoje dźečzatko,
Proſchu, ſdzerž mje pichi tej mozy,
So bych tebye lubował,
Na tu luboſeč ſpominał
Stajnje, wodnjo a tež w nozy,
Hacž b'du twoju luboſeč wſchu
Akwalicž w tamnym žiwjenju!
Hamjen.

Pucžowanie po Božim pišnje

abo

tajle myšle nadendžech, Bože ſłowo čitajo.

Podawa ſwėrny čitač „Pomhaj Bóh-a“.

(Potračžowanie.)

1. knihi Mošafkowe, 3. ſtaw.

Kaž bėſche Bóh tón Knjes pſched ſwojim wuſudženjom ſlubjenje hnady wuprajil, tač ſlėduje nėtko jeho hrėchi wodawazeje hnadye poſtojanje t prawdoſeči. Tač džeſche wón t Ešynej a t ſwjatemu Duchej, t kotrymajž a po kotrejuž ſoburadženju wón t žyła pſchi wſchėm tymle podawku rėčjeſche a čzinjeſche: Hlaj, Hadam je ſo woprawdže, kaž je jemu to had narėčžal, ſežinil ja jeneho wot naſ, ja ſwojeho a ſwobodneho knjeſa, a wė ſchto je dobre abo ſle, čzini po tym, ſchtož ſo jemu ſpodoba. By ſo jemu ſakaſalo, ſo njejmė jėſeč wot ſchtoma žiwjenja, dha ſo wón njeby tehole ſakaſanja ſdzeržal. So by pač nėtk ſnadž ſwoju ruku njewuſchestrėl a njewſal, kaž je wſal wot ſchtoma poſnacžza, tež wot ſchtoma žiwjenja, kotremuž ſmy mőz ſpožčžili, ſo by wón jemu žiwjenje ſdzeržal, a kotremuž njechamž tež tule mőz wſacž, dofelž budže junu na nowej jemi tež tajkile ſchtom, a ſo njeby jėdl a byl žiwny wėcznje, dha čzemž jemu radſcho wuſchestrjenje a jėdženje ſežinicž njemőžne wot wſcheho ſpocžatka.

Pſches hrėch bėſche čłowjek ſmjerczi poddaty. Był-li wón nėtko wot plodow ſchtoma žiwjenja jėdl, dha by to jenož ſe ſchłodu ja njeho bylo. Njeſmjertnoſeč w hrėſchnym žiwjenju njeje „wėczne žiwjenje“, kotrež je čžyl Bóh čłowjkej wobradžicž, ale ſkjudowanje bjeſe wſcheho kónza, kotremuž Bože ſłowo „druha ſmjercž“ narjeſnje. Tač bėſche wuhnacže t paradiza khoſtanje, kotrež bėſche na čłowſke ſbože wotmėrjene. Tač krocži drje čłowjek čžaſnej ſmjerczi napschecžiwu, ale tač je wukhowany wėcznej ſmjerczi.

Duž wuſchecžzi jeho Bóh tón Knjes hromadže t jeho žonu je ſahrody Eden, do kotrejež bėſche Bóh jeho ſtworivſchi hačle dowjėdl, ſo by jemju dźełal, wot kotrejež bėſche wſaty.

A tač wuhna Hadama, dofelž t dobrej wolu hičž njechafche, a poſtaji pſched ſahrodu Eden cherubima, t. j. wječha jandželow, t wótrym blyſchecžatym mjecžom, ſo by wobarnował pucž t ſchtovej žiwjenja.

Čłowjek njebėſche ſahrodu wobarnował. Nėtko wobarnowa ju Bóh ſam pſched čłowjekom, doniž ju njeje ſtónčžnje ſe ſemje ſahubil. Ale hdyž bėſche čžert hada wobkrydnył a pſches njeho čłowjeka ſjebal, dha wuſtupuja nėtko tež dobri duchowo w ſtawiſnach. Semſte ſtawiſny ſu ſo ſapocžale, a njeby ſe ſwojim wóſſtom je do nich ſaplecžene.

4. ſtaw.

Rainowe ſabicže ſwojeho bratra. Žeho pſchichodni.

I. 1. a 2. ſchtucžka. Prėnjej čłowjekaj ſtaj ſebi dobreho a ſeho wėdomnaj, niž wſchaf tač, kaž je Bóh to čžyl. Nėtk ſtawaju ſo prėnje plodženja a porodženja.

A Hadam poſna ſwoju žonu Žėvu, kotraž podja, a porodži Raina, to rėta doſtačže, wobkėdženſtowo. Wona narjeſny dźečžzu teho dla tač, dofelž wona po čžežkej hodžinje porodženja prėni raſ wjebele tajteho doſtačža ſačžu, haj ſama mėnjeſche, ſo je t tutym dźečžom hižo ſlubjene žónſke ſymjo doſtala. Duž džeſche t wėſtym jaſnym pohladanjom do hlubokofeče Božeho ſlubjenja, ale tež t wulim ſmylenjom to, ſchtož hačle 4000 lėt poſdžičho jena druha woprawdže prajicž mőžeſche: Ža mam teho muža, teho Knjeſa.

Hdyž je w naſchej ſerbskej bibliji pſcheložene: „Ža mam teho muža, teho Knjeſa“, dha ſo to ſłowam hebrejſkeje biblije drje

bliži, njewoſnamjeni pač wėž prawje; pſchetož Žėva njemőžeſche nihdy na nihdy wėricž, ſo je wona Žėwou pod ſwojej wutrobu noſžyła a porodžila. Pſcheložicž mėlo ſo lėpje: Ža ſym doſtala muža t Žėwou, to je t pomožu Boha ſboža a ſbožnoſeče. T tym ſo praji, ſo wona t narodom tehole ſyna hižo ſapocžatł ſlubjenja ſpoſna, jej wot Boha doſtateho.

A wona bėſche dale plódna w ſwojim mandželſtowo a porodži jeho bratra Habela. Pſchi jeho narodže mėjeſche mėſto prjedawſcheho wjebele wulku ſrudobu knižomnoſeče čłowſkeho žiwjenja dla; mőžno, ſo bėſche ſo dźečžatko jara ſlabuſchke narodžilo, mőžno tež, ſo mėjeſche nėtajke profetiſte pſchecžucže jeho ſažneje ſmjercže; teho dla runje narjeſny jemu Habel, to je knižomnoſeč. A Habel wotroſečiwſchi bu wowečer, Rain pač bu rólnik.

Ža tón čžaſ, doniž ſebi kóždy po ſwojim nakhilenju nėtajke pomolanje wuſwoli, je Bóh Žėwe hiſchecže druhe dźečži wobradžil, t najmjeſcha tola džowki. T tutych wſa ſebi Rain jemu ſa mandželſtu; mlódſchi bratr pač woſta hiſchecže njewoženjeny.

II. 3.—16. ſchtucžka. W prėnimaj ſynomaj poſaſuja ſo hižo ſpocžatki tamneju worſchtow w čłowjeſtowo, kotrež ſo poſdžičho džen a ſjawniſcho wutworitej: w jenyh worſchta wėrjazeho podacžza do Boha, w druhim ſaſačle wotžalenje wot Boha. W poſlednim ſchėri ſo mőz hrėcha, dofelž jej mőz wėry njefahacžzi, hižo tač daloko, ſo je wón t mordarjom ſwojeho bratra.

Žta pač ſo po wjele dnjach, po wėſtym čžaſu, traſch kónž lėta, hdyž Hadam je ſwojimi pſchi žnjeſkim ſwjedženju Knjeſej dary woprowaſche, ſo Rain Knjeſej wopor wot polowych plodom pſchinjeſe.

A Habel pſchinjeſe tež wot prėnicžkow ſwojeho ſtadla, a to wot jich tuſa. A Knjes pohlada hnadyje na Habela a na jeho wopor. Bóh wobkřwėdči na nėtajke waſchnje, traſch ſo da woheń t njeby padnyčž, kotryž wopor ſliſa, ſo ſo jemu ſpodoba woprowat, a teho dla tež wopor.

Pſches wėru je Bohu polniſchi wopor Habel woprowal, dnyłi Rain, pſches kotruž je ſo wopokaſalo, ſo je prawy jako Bóh, da ſwėdčjenje wo jeho darach, a pſches tu ſamu wón hiſchecže rėčzi, hacž runjež je wumrjel.

Tač piža ſwj. Pawol Hebrejſkim.

Habel, we wėrje ſtejazy, pſchinjeſy hižo ſamón ſa ſo wjeſchi wopor dnyłi jeho bratr Rain. Tón wſa dary wot polnych plodom, kajkež bėchu runje narofle, tamny pač wuſwoli t prėnicžkow ſwojeho ſtadla najtučžniſche, kotrež bėſche najbóle hladał a kotrež bėchu najlėpje pſchibyle. Bóbla teho bėſche jeho wopor krowany wopor, wón ſnajefche, ſo ma tajki wopor ſjednocženſku wažnoſeč. Wón wopokaſa t tym, ſo ma wón hlubichu nabožinſku potrebu, hacž ſwjecžchno ſmyſlenny Rain, kotryž ſo hižo ſe ſamej ſwonkownej Božej ſlužbu ſpokoji.

(Potračžowanie.)

Mudrich a ſlupičk.

(Stónčženje.)

Njepėtny Mudrich, hdyž bė to woſjewjenje ſlyſchal, ſo tón, kiž prynzežu rėčžazu ſežini, ju ſa mandželſtu doſtanje, byrnjež tež t paſtyrnje byl, ſarejwa ſebi a počža ſo t pjatami bicž.

„Kajki mi to namačany mėd“, ſajuſta wón, „tu prynzežu mam hižo wėſtu, jeli ſo ničžo čžežiche wudoknjecž njeje, hacž te tſi kuſki. Te doſonjam kaž by ſo hrało, a pſches to wotwjaſam kralowni ſtuſtany jaſyl, a wona poſticži mi ruku a budu kral.“

Ran a macž prajeſchtaj: „Ty drje ſy žbnjeny, abo maſch moſhy ſkažene? Ty ſwažliwžo, ty by woprawdže na tón traſchny dyrdomdej čžyl? Čžeſch-li ſo rady dracžej do rukow dacž?“

„Ale wón ſamny ſebi wuſchi, a potajkim žana wotrada njebė. „ſlupa to bojoſeč! Džije ſo wam, ſo ſu to ſa mnje njemőžne wėžny? Temu čže ſo mi ſmjecž. Pſchecžo ſym Mudrich? Ale kač ſebi ſawjedu, ničomu njepſcheradžu, niž tež wam. Ale hdyž budu kral, dam ſebi ſchtyri najlėpſche konje ſapſchahnyčž a po waſ pſchijėdu.“

Wotom pač praji ſebi mjelcžo: Haj, ſmorže! Woblej ſo na waſ a do waſ. Njech njehonja kralowſžy, ſo ničžo druhe njeſnym, hacž křudny paſtyrjež hólž. Njech maja ſa to, ſo ſym t wyſochich knježich, kaž čžu jim to nabarbicž.“

A nėtko, tač tu wėž wuwječž, džeſche pſchi ſebi: „Muchi t dwazecži konjemžow wuhnacž? Ničžo lóhſche hacž to. Njewėm to dawno, ſo lawrjencži wolij pſche muchi pomha? Hdyž t karanom tajteho wolija pſchindu, ſo t dobom wſchė muchi t durjemi a

wofnami do powětra sbehnou, kaž by je wicher wśal. — A jahły
f pęsta swuběracz? Tajlele pytanje, njeby to wostudła wěz byla?
To dyrbi f liščkami hieč. Hdyž f porstami njeńdže, tam wupomha
lešč. Njeby dže pscheklepanz pschemo wśchěch druhich? Dwazyczi
mėrow dyrbi jahłow byč? Ze řebí do sakaw řobu wofnu, a tam
na jahły a pęst pierščez nařypam, potom wuřypam saki, donjeřu
jahły na hród a rjeknu: »Tu macze wajche jahły, pschemėrcze
rucze, hacž je dwazyczi mėrow«. — A řkńcńnje dwazyczi paczerkow
f hłubiny řwuczahacz? Hdy bych řo nurjał, njeby mje wódny
muž řa řhju wśal? Ta wěz chze męcž řhibalu hłowu. Ale řhto
wo to? Wě řo, řęor řmėje řpuszczadło. To řczahnywřchi horje,
wotpūřczęu wodu, a mam nahe dno, a řębėram parole. —

* * *
Po tutnych myřlach řwobleka řo njeđzelřku drařtu a poda řo
na pucz. Hdyž wńn řebi pęřnicřku hwiřdajo psches lęř džeřche,
řpėwachu ptaczki, kńđby po řwojim wajchnju, řwńj řhėcluřch. To
bėřche řa jehow wuřchi mjerřaza hudźba. Duž ř řijom do řekow
bijo nutnych řpėwarjow řpłowřhi, řo nařtrożane czeknyřhu. — Sa
ńeřhto krocželi ř mrowiřczęu dńńđže. Tu mrowiřki tam a řem
po řwojich řchczęřkach řhwatařhu. Duž řim tńn řich řwarjeńczka
rořeřhłara a wjele řych wobohich řtworjencęřlow řatepta. — S kńnž
lėřa bė ř wjerbami wobdaty hat. Tu pluwachu řjane bėle kńpje
(ńėmřki: řchwam). Do tutnych wńn ř kamjenjemi mjetasche, a wone
řpřhed nim czėřkach. —

Dořpiwřchi řkoro mėřezanřke wrota, dohlada řo, řo wrńtniř
řpřhed burjemí řtejo na njeřo hlada. Duž prořczęřchř řtupařche,
tař hordže kaž młody řemjan.

„S wotkal džeřch, zuřnikřo,“ woprařcha řo jehow wrńtniř, „a
hđže řy řo nařtajiř?“

Młudriř jemu wřhelate nahła, ale to jemu ř wėrnřczęu řjewi,
czehow dla je tu pschichřol. Wrńtniř džeřche: „Daj řebi ř lėřřchemu
radžicž a wrńcz řo, ř wotkelž řy pschichřol. Na te řři njemńżne
řkuffi řo podarmo řwazęřch. řlaj, częnkar je tař řczęniř: řhtńż je
řpřchėřhřobł, a tola wumjescž njemńže, temu wo řhju pńńđže.“

Młudriř řnapřchczęřwi: „Twojey wotradžę chze řo mi řmjecž.
Radřcho mi rucze konjemřy polař.“

Łėđy do přńjehow konjemřa řtupiwřchi, řo mrowczel kalatnych
muchow do njeřo da, jako by řim nęřhto prajiř, řo chze je řkajęcz.
Ze řalėřřchřu jemu do wuřchow a do nořa, a mjeswoczřo bė tař
polne, řo wńn wjazy njewiđžęřche. Wńn wuliny řwńj woliř, ale
to njepomhařche. Čřim wjazy řich ř rukomaj řabi, czřim wjazy na
njeřo lėřachř. — Duž njebėřche řaneje rady; a dořelž bėřche nimale
řkėpy, dyrbjęřche ř hanibu czeknyřcz.

A ř jahłami řo jemu runje tař řkńđže. Ze bėřhu wřchė tař
bėle, kař řchłėńczęřřki pęř, jehow pak řolte kař jejowřy czworf. Duž
njebėřche jebanję mńżno.

A pola řęřora njebėřche lėřje. Tu řpuszczadła njebė, řajřez
bė řebi wėřchczęřł. řchto nęřko? Wńn řtejeřche, kař ř heju do
hłowř dyrjenn. řsam bė řjebanj, řiž chřpřche řruřim řraleřtowo
wujebač. Nęřk chřpřche řo rořnjemřjenn do řwėřa dacz, dořelž
řo řařo domoj wrńczicž hańbowasche. Ale řudniřy jehow řajachř.
Čři křucze řudžachř: řa to, řo řy nař řa hłupnych męř a nař
řakłepicz chřyl, řy řhibjennřy hńđny.

* * *
Džen wote dnja ředžęřchřaj pařtřřez nan a macž řa řwojim
řřnom, hacž tola řkoro po njeřu njepřchęđđže. A hdyž wńn
domoj njepřchęđđže, praji nan młńđřchemu řřnėj: „Dži a wobřon
řo, pschczę řo Młudriř tař řombđi.“

řwńlniřy, kař wřchudže, poda řo řlupiřchł na pucz.

Duřy w řaju wuhłada prudło a w nim bė řo roczł popadnył.
„řy wbohe řadło“, řjekny wńn, mi je řebje řel. Njeboj řo, řa
czę pūřczęu.“ řnyđom jehow pūřczęřwiřchi jemu roczł wjeřelny
džak řaczřłota.

Nęřchto krocželow dale nadeńđže mrowiřczęřo. Mrowje
bėřachř řřřřnje, pschetož nęřkajři njedoczęřń bėřche řich mrowiřczęřo
rořmjetal. Rucze řlupiřchł břeřowu hařřku wřa a brojenkř hromadžę
řmjecze, řo njetrjebaja řebi hrowadu nořpřcz.

A řiřchczę řřuch dale bė hatř, w nim řęđđžachř kńpje kař
bėle czńłny. řnyđom wńn ř waczřřchłřa řwarowe pomasři wřa,
řiž bė jemu macž řobu dala a mjetasche je do hata; a hdyž
wiđžęřche, kař řim to řłodži, řdawa řim řřle pomasři. — Wńřřy
wuhłoda męřto, a we wrotach ředžęřche wrńtniř.

„Mńj řřno, ř wotkal pschęđđžęřch a hđže chzeřch?“

„řřny ř Woneř pařtřřez. řyřbję řo řa bratřom prařchczęř,“

řiž je wuczahnył, řo by řebi přńřczęřnu dořyl. ře řlubil, po
nana a macž pschęđđžęř. řaj jehow řpochř hładataj.“ —

„To podarmo czakataj“, wotmłwi wrńtniř, „ńńn nihdy nje-
pschęđđže. Wńn njeje na dořru radu pořłuchal. řař řraja, je
wńn řtajnje wřřřřo chřyl, a tař je řez wřřřřo pschęřchřol. řlaj,
tamle je řhibjennřa. Njewiđžęřch, kař řo tam řimba? řřny jemu
wotradžal, řo na řajře njemńżne řkuffi dacz; řa to pak řebi radžu,
řo řo na to řmuřřch.“

„řa, řlupiřchł, bych pořłedni řerž řna řajře wězř byl, hdyž
je nařch Młudriř tař řle řajł.“ —

„řy dži jenož řhřobłe. řaj řebi radžicž. řoniřnyř řo
na kńnžu řerje řchłachczęř, hacž hordnyř.“

A po dořłim wabjenju řebi řlupiřchł dořczęcz da a rjekny:
„řha njech bořemje je. řńńđže kař pńńđže.“

Hdyž řřuchł do přńjehow konjemřa řtupi, chřpřchř řo muchi,
runje kař na Młudriřa, na njeřo walicz, a řařřořennř wńn
řdyřny: to je mńj pořłedni džen. A řlaj: W řamnyř wofomřku
řchłęcza roczł kař kłot do hřńđže a řa nim řřla czřřńđa ptaczřkow.
A hnyđom bėřhu muchi řjėđžene, kař by je wėřřil wśal. A kař bė
w přńim konjemřu, tař řta řo řez we wřchěch druhich. A tař bė
přńi řkuff wumjedił. Duž řralowřřki řłuřřobniř, wot řńjenje na
řchładřowanję pořłany, hnyđom powjescž do hřodu donjeřy,
řchto bė řo řtalo. —

Nęřko pschęđđžu jahły.

„řajłubřchi pomha!“ — wńn řawola, hdyž řo ř hromadžę
pęřta a jahłow řblři — „řto rukow byłřo řřjeba, tu řbėracž. řchtož
by to řutřy wubėracž řapoczal, by řłđma ř Mřchaleř hřowřy byl.
A řa dyrbję řa řajřku řhwilu, kař dořłho ře mřchř řwonjenje řraje,
hřowřy bycz?“

ř dobřom řo wokołřo njeřo na řemi ř mrowjemí wřchř
mjerwjesche. řta a řta bėřchczřkow řnořpřchřu, přjedy hacž řo wńn
dohlada, wřchřřte řornjeschřa ř pęřta na bėřy rub, njewřřajiwřchř
tam ani jahłicřki. — řař bė řo řez tńn řruři częřki řkuff poradžil.
Duž řralowřřki řłuřřobniř hnyđom tu powjescž do hřoda donjeřy.

A nęřko pschęđđže pořłedni a najczęřřchř řkuff.

řlupiřchł dže ř řęřorej. řřńřczęřa, ř wofnom na njeřo hładajo,
řřchi řebi řjeknje: „řrařny to młodžennř! řehow bych řebi řmjercž
rady wřala, hdy by mje wumohl. Ale budže wńn to wufonjecz
mńż? Njeje pořłedni nadawř nřmo męřny njemńżna wěz?“

Wńn na řřjřř řtejo wřřawřřchř řdyřny: „řchto mi pomha,
řo je hacž dořal wřchřřko tař řchłř, hnyž tola pořłednje njeńđže?“

Na dořo pschłęcza kńpř a řa nim řřla towarřřchřow do řęřora,
a řwuczahachřu ře řwojimí dořłimí řchřjemí wřchė dwazyczi paczerkow
ř wody. řotom je řlupiřchł do ruři połožiwřchř lęczachř přjecz.

Mjesř tym bėřche řez přńřczęřna ř řęřorej pschřřchłřa. řdyž řej
wńn nęřk parole do ruři da, pūřczę řo jeje řajřł a wona řdobřom
řczęřchę.

„Mńj najłubřchi, męř řralowřřki džak! řřmi ř mojeje ruři
řlubjennřřki přjęřchczęřń!“ To bė přńję, řchtož wona praji.

Wě řo, nęřko řebi řuřchřniř řchřřř konje řapřchahnyřcz da, a
jėđžęřche do řwojich Woneř, řo by řebi nana a macž řobu do
řralowřřchřow hřodu wśal.

A potom bėřche kwarř řchřřř njedžele dořłho. A řeli řo řo
řiřchczę dojėđli njęřku, kwawřja tam řiřchczę džennřa.

řřhelate ř blřřta a ř dalřka.

— řchřřřmanřřke pruhowanje na řudnyřři řrajńřřawřřři řeminar
je řo řařo wotmėlo. řo wřchřm řym, řchtož řřny nařřonřli, řo
dživacz njemńżemny, řo řo na nařchę řerbřře wobřejńřczę pschř
řymle pruhowanju dživalo njeje, řo je řo řudnyřři řeminar na
přńim mėřczę řobu ř tomu řalozřil, řo by nam řerbřřich wuczęřjow
wurwuczřowal. řdyž řo řane pschėmėnjenje njęřřanję, nuřa
w nařchřch řerbřřich řchłach ř lėřami řajřa nařřanję, řo řo řej nje-
budže ř řřla wjazy wotpomhacz mńż.

— Čřař řo pschřblřiřuje, w řotřymř řmńřřja řwojim mńřkam
dopomnjenřřke dary řa řonřřmaziřu řupřja. řuž napomřnamy
łubřch řęřřow, řo bychř řo na to dopomřnił, řo řu řehow dla
jako řmńřřja řřchi řupřje řtali, řo bychř ře řwėđomřřwym řřaranjom
na to dživali, řo bychř džęczři w bořřczęři a napomřnanju ř temu
řńjęřej wotřřřłi. řacz do częřa řonřřmaziřje wřchřak je řmńřřam
řřchi řwėřnyřch řřarřchřch tole pořřtanję łńřte, ale runje řehřom,
hdyž czři młodži won řtupřja do řřwjenja, won do řřřřowanjow
tuteřow řwėřta, je nuřne, řim wutřobne napomřnaje řłowa prajicz
a řim řajři dar řobudacz, řotřřř nřz jenož wńczřto řwřjebłi, ale

kotryž je dar sa duschu, kotryž wostanje, a s kotrehož móže wntroba pschezo sažo poſhlnjaze wofschewjenje czerpacž. Tajki konfirmazijski dar ſu dobre natwarjaze knihe. A tajke lubi ſerbszy knótsija a knótry podawa wam naſche ewangeliſko-lutherſke knihowne towařtſtvo ſa waſchich mótkow. Kupće wy khudym džěczom, ſchtož woni trjebaja a položeče k tajtemu darej tež duchowny dar w rjanych natwarjaznych ſerbskich knihach naſcheho towařtwa, kotrež pola knjeſa Šmolerja w Budyſchinje doſtanjecze, a kotrež wam tež kóždy knjeſ duchowny rad lubje wobſtara.

— Runje nětko, hdžež ſažo widžimy, tať ſu ſozialdemokratojo bjeſ wſcheho ſwědomnja podkoptowych wuhlowych džělaczerjom, kotřiž mějachu ſo žyle derje, naſchězuwali, džělo ſložicž, je na prawym čaſu, hačž maja džělaczerjo w naſchim čaſu woprawdže žaneje pschicžiny ſkoržicž a morfotacž. Šchto je ſo džělaczerjam w poſlednym čaſu ſtało? Wjazy, dnžli ſa kóždy druhi ſchtant. Nětko, hdž je w ratařtwe tajka czeža, je ſawěſeže ſa džělaczerja lěpje, hačž ſa maleho wobſedzerja, kotryž ma malu žiwnoſč s něſchto dołhom. Wſcha njeſpokojnoſč džělaczerjom je połnje njeprawa. Sa nich ſo ſawěſeže wjele ſtawa. To njeſu hole ſłowa, ale to dopoſaſuja ličžby, kotrež móžemy lubym čitarjam s poſledneho lěta k roſjaſnjenju podacž, ſchtož je ſo ſa džělaczerjom činiło. Měy džiwamy najpriedy na dobrowólne podpjeru, kotrež je 217 akcijowych towařtwow a 62 privatnych wobſedzerjom ſa ſwojich džělaczerjom dobrowólne woprowalo. Podpjera wot lěta 1899 wucžinja něhdže 60 millijonow hriwnow. Njedyrbimy ſami prajicž, tele žiwerěczaje ličžby dyrbjale ſozialdemokratam hubu ſatyfacž. Ale s tym njeje hiſchěže doſč. Měy dyrbimy hiſchěže pschilicžicž te podpjeru, kotrež je ſtat ſa ſtarobnu a invalidnu rentu kaž tež ſchorobnych podpjerow wuplacžowať. Tele wuplacženja wucžinja 265 millijonow hriwnow. Pschilicž k temu 60 millijon. hriwnow dobrowólne placženych podpjerow, potom maſch 325 millijonow hriwnow, kotrež ſu ſo ſa to jene lěto 1899 džělaczerjam woprowale. Hačž do kónza lěta 1900 budže na ſałožku kžězorſkeho ſawěſeženja džělaczerjom runje 2½ millijardow hriwnow, po tajkim položja něhdy wot Franzoſow placženeho wójniſkeho ſarunanja ſa nich wuplacženych. Hižo nětko wucžinja tať mjenowane „proſchěrſke kroſche“, kotrež ſo džělaczerjam ſa ſchoroſč, njeſbože a invalidnoſč placža, wob džeñ millijonu hriwnow. Šrudnje pať je, hdžž tajzy mužojo, kotřiž ſu wot džělaczerſkich kroſchow bohaczi a ſebi rjane wille ſa to kupili, ſaſakle dale lud ſchězuwaja pschecžiwu wſchitkej prawdoſčzi. To tola ničžo mało njeje, hdžž ſtat ſa džělaczerjom ſa lěto millijonu wuda. Wěrnnoſč dyrbi dohycž! a duž prajmy wſchitkim wobohim ſaplepjenym, ſchto je wěrnnoſč.

— Kraſnje je miſionſtvo w minjenym lěťtotetku ſroſtko. Licžba ewangeliſkich miſionarow wucžinjěſche pschi kónzu 19. lěťtotetka 6600, kotrymž 4000 miſionarow k bokej ſtejeſche. To je wulke pokrəcəwanje, hdžž běſche pschi ſpocžatku lěťtotetka lědom wjazy hačž 50 džělaczerjom na miſionſkim polu. S licžbu miſionarow ſteji tež licžba wobrocženych pohanow w ſwižowanju. Žich běſche na ſpocžatku lěťtotetka lědom 70,000 a nětko je jich wjazy hačž 4 millijonow. Wulka pomož pschi miſionſkim džěle je „ſwjate piſmo“ było, hdžž je ſo do zuſnych rěczow pscheložilo. Wone je ſwoje čzihe žohnowane džělo dokonjalo. W prawym poſnacžu tejele ſpomožeiſkeje ſlužby ſmy ſo my ewangeližy wot wſcheho ſpocžatka ſa pscheloženje biblije prózowali, hačž runje mějeſche to ſwoje wobczěžnoſče. Raſke poſaſuje to hobrſke džělo, hdžž je biblija w tu khwilu do 340 rěczow pscheložena, ſo móže ju 4/5 žyľeho čłowjeſtwa čžitacž. S taſkej horliwoſčju je ſo na pscheloženju biblije džělało, dopoſaſuje tež, ſo je ſo biblija wot lěta 1890—1896 do 60 rěczow a narěczow pscheložila.

Za njemóžu.

Ša jenu wulku fabriku ſo fabriſki wodžer pntaſche. Młody muž, kiž běſche derje porucženy, běſche ſwólniwy, to ſaſtojniſtvo na ſo wſacž, tola jenož s tym wuměnenjom, ſo ſo njedželu njedžela. Fabriſki wobſedžer praji, ſo je to njemóžne, dokeľž je ſo pschezo njedželu džělało a džělaczerjo njebychu s tym ſpokojom byli. Młody muž pať wobkručeſche, ſo to ſaſtojniſtvo njeſchwoſmje, hačž runje by tam dobre dokhody měl. Fabriſki knjeſ čžyſche dale jednacž a ſebi žadaſche, ſo by jenož njedželu dopoľdnja džělať a popoľdnju ſwobodue měl. Wotmolwjenje pať běſche: „Kiž mojeho ſawjeſelenja a wocžerſtwenja dla ja na mojim žadanju

wobſteju, ale ja ſym ſchěſčijan a čžu a dyrbjaju ſa to wuſtupicž, ſo ſo Boži ſaľon czeſčzi a džerži. Hdžž ſo to s naſchimi na-
prawami w fabrižy njeſnjeke, to ſaſtojniſtvo pschijecž njemóžu. Wy budžecze Bohu žel ludži doſčž namafacž, kiž to pschwoſmu — ja to njemóžu. Fabriſki knjeſ wotmolwi: „Waſcha kruta, roſkudžena myſl ſo mi ſpodoba — wy to ſaſtojniſtvo doſtanjecze, s tym wuměnenjom, kotrež ſebi žadacze.“ Tón roſkudženy ſchěſčijan bu fabriſki wodžer, bjeſ teho, ſo by dyrbjal njedželu džělacž. Šello by ſo jich podomnje w tymle padže ſadžeržalo? Wotmolwjenje: Wěſeče wſchitžy, kiž ſo s prawom ſchěſčijenjo mjenuja.

Kraſne napiſmo do czeſkeho wěnzja.

(Pokrəcəwanje.)

Šłóh: Šať kraſne ſamóženje.

Šať kraſne ſamóženje
Wěnz czeſče duſcha je,
Kiž Jeſuſ ſkiezi rjenje,
S nim wěcznje ſwojeľli cze,
Kiž ſhotowať čzi tudy
Pschi ſwojim žiwjenju,
Hačž runje je byl khudy,
A czeľpil na ſchizju.

Wěnz czeſče pójſn ty ſebi
Na ſwoju wutrobu,
Wón budže pschijecž tebi
Tu křowu njebyeľtu,
Kiž Jeſuſ tebi lubil
Tu hižo na ſwěczi,
A hiſchěže rjeňſchu ſlubil
Čzi w tamnej wěcznoſčzi.

Džerž duſcha twój wěnz w czeſčzi,
Kiž Jeſuſ ſdaril čzi,
A njedaj ſej wjacž w leſčzi,
Žón ſtemu duchewi,
Hačž runje ſa njón lubi,
Čzi ſwětně kraleſtwa,
Ma ſłódko ſłowa w hubi:
Špomn ted'n na Jeſuſa.

Wěnz czeſče da čzi ſbože,
Kiž džeržicž s rukomaj,
Ma wjele kraſne róže,
Kaž widžicž s woczomaj,
Kiž wucža cze wſcho ſwěru,
Kaž Jeſuſ ſam mēcz čže,
Ma duſcha prawu wěru,
Dha wěcznje ſbóžna ſy,

B'džež junu w Božim raju
S Jeſuſom pschewnacž,
Hdžež ſbóžni kraſnoſčž maju,
Šso wulžy ſradowacž.
Ta hłowa w ſłotej křónje,
We rukach czeľny wěnz,
Pschi Božim ſwjatym trónje
Šso s Jeſuſom b'džeľch ſydnycž.

Deutſcher w Bořichizach.

Něſchto k roſpominanju.

A ſobuželnimoſčzi ſluſcha jenož čłowjeľ, k ſobuwjeſelenju jandžel.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchěch pschewawarňjach „Serb. Nowin“ na wſbach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenoťliwe čžiſla ſo ſa 4 np. pschedawaju.